

Programul, de înaltă ținută repertorială, a fost orientat clar, pe două direcții tematice: creația muzicală barocă — *Simfonia în sol major* de Vivaldi, *Concerto grosso în sol minor* de Geminiani, *Concerto per archi în re major* de Bonporti, *Concertul pentru orgă și coarde în sol minor* de Händel, pe de o parte, și cea contemporană — *Variațiuni* de Valentin Timaru și *Simfonia simplă* de Benjamin Britten, pe de alta.

În mod sensibil, prima parte a programului a beneficiat de virtuți interpretative mai importante decât cea de a doua. În ciuda unei anume obiectivări a expresiei, construcția muzicală a fost clar realizată, mișcărilor au apărut bine relaționate; frazarea muzicală cultivată susținută a beneficiat de o sonoritate camerală consistentă și maleabilă, rod al unei îndrumări pe cât de energice pe atât de muzical logice datorate concert-maestrului, violonistul Tiberiu Gyenge; să menționăm, în egală măsură, aportul de înțelegere și de realizare datorat violoniștilor Eugen Ostafi și Nicolae Popovici, violistului Nicolae Modog, violoncelistului Carol Huros, acesta din urmă — un remarcabil talent muzical, evidențiind o etalare solistică prea pregnantă la nivelul stilului concertant baroc; să remarcăm prezența discretă, de bun gust, a clavecinistei Elsa Huros. Am apreciat, de asemenea, în evoluția organistei Ilse Maria Reich, acel tact, acea măsură just înțeleasă și realizată a concertării solistice de tip baroc, atât de apropiată de natura colaborării camerale.

Prelucrând melodia unui cântec din Poiana Sibiului, *Variațiunile pentru orchestră de coarde* de Valentin Timaru solicită interpreților un efort constructiv, în special în proporționarea variațiilor finale ce nu dispun de o dinamizare realizată în baza tehnicii compoziționale; este un aspect ce urmează a fi realizat în reluările ulterioare ale acestei pagini camerale. Realizarea *Simfoniei simple* de Britten a evidențiat, cu egal temei, măsura disponibilităților deja menționate ale ansamblului, dar și pe aceea a limitelor; Scherzo-ul nu a dispus de o fermă articulație a secțiunilor; relieful dinamic corelat cu agogica, aspect corect gândit pe ansamblul lucrării, ar fi necesitat acea finalizare pe care o poate detalia bagheta dirijorală, ghidată suveran de o concepție unitară, organic structurată. Și totuși, câtă bucurie poate procura evoluția unei formații camerale în care profesionalismul stăruitor cultivat își dă mina cu entuziasmul muncii în ansamblu!

Max Reger — Creații camerale cu clarinet

Eveniment cameral de interes aparte, — găzduit la Ateneul Român la sfârșitul stagiunii trecute, în seara zilei de 11 iulie, în plină caniculă estivală — concertul dedicat în întregime creației camerale cu clarinet aparținând lui Max Reger, a inclus trei dintre cele patru lucrări de acest gen ale compozitorului, opus-uri ale Romantismului târziu, atât de rar prezente în sălile noastre de concert; cele două *Sonate, în la bemol major, op. 49 și în si bemol major, op. 107, pentru pian și clarinet*, precum și *Cvintetul în la major op. 146, pentru clarinet și cvartet de coarde*. Precum am menționat, interesul special al manifestării a fost determinat, în mod cert, de caracterul puțin obișnuit al acesteia, căci — dacă muzica lui Reger este rar întâlnită în viața muzicală a zilelor noastre — manifestările cu caracter unitar, destinate a revela anume aspecte ale creației compozitorului sînt și mai rare; este posibil, după știința mea, ca această manifestare să fi fost unică, în felul ei, în viața noastră de concert în ultimele patru decenii, după eforturile stăruitoare depuse în sensul propagării muzicii lui Reger, cu mai bine de jumătate de secol în urmă, de pianista și pedagoga Constanța Erbiceanu. Iar meritul acestei restituiri este cu atât mai lăudabil cu cât

el aparține unui entuziast grup de tineri interpreți, unii dinare aceștia încă studenți ai Conservatorului bucureștean, stimulăți de strădania tînărului muzician, a clarinetistului Cristian Vlad, una dintre prezențele pilduitoare prin largă orientare stilistică, ale vieții noastre de concert.

Desigur, momentul de specială consistență privind realizarea programului l-a constituit interpretarea celor două *Sonate — în la bemol major* precum și cea *în si bemol major — pentru pian și clarinet*, împlinite cu participarea pianistului Constantin Sandu, absolvent în acest an al conservatorului bucureștean, pianist dispunînd, deja, de o remarcabilă, de o deosebit de promițătoare activitate solistică precum și în domeniul muzicii de cameră. De fapt, nivelul realizării ambelor opus-uri demonstrează o temeinică asimilare a repertoriului brahmsian, a spiritului acestei muzici de elevată vibrație poetică, de riguroasă construcție a formei; este de amintit faptul potrivit căruia cuplul celor doi interpreți a obținut în toamna anului 1983 o frumoasă distincție la concursul cameral „Brahms”, de la Hamburg.

Încercînd și reușind să definească o orientare compozițională postbrahmsiană, Reger dezvoltă un climat expresiv mai puțin diferențiat decât marele său contemporan și precursor, climat dominat de o manifestă meditație poetică. Aici rezidă, de fapt, marele risc al apropierii de creația compozitorului, interpreții avînd sarcina importantă de a participa în mod conștient la edificarea *în fapt sonor* a opus-ului prezentat. Pianistului Constantin Sandu îi revine în mod special meritul actului de lucidă definire a momentelor psihologice ale lucrării; pianistica sa robustă — în ciuda unor accidentale neclarități — devine ordonatoare a spațiilor compoziționale, slujindu-le în special sub aspect constructiv de această dată, evidențiind restrînse disponibilități de transfigurare poetică. În mod cert, interpretul parcurge etapele importante ale unei autodefinituri artistice realizate pe temeiul unui meșteșug pianistic ferm stăpînit.

La Cristian Vlad, pe de altă parte, natura sensibilă a expresiei pe care o dezvoltă devine precumpănitoare; mișcărilor lente, mai ales, dispun de o susținere cursivă, amplă, slujite fiind de un ton maleabil, de aleasă subtilitate și bogăție timbrală; și este de dorit, în continuare, ca mișcărilor rapide să dobîndească o articulație mai pregnantă cu sens de structurare a momentelor discursului muzical. În mod evident și, desigur, salutar, colaborarea celor doi interpreți tinde să se ridice la cotele unei prețioase relaționări camerale. Astfel de valențe am regăsit și în realizarea *Cvintetului în la major pentru clarinet și cvartet de coarde*; am apreciat, aici, valoarea unei inspirate inițiative muzicale, în cazul lui Cristian Vlad, iar, pe de altă parte, coeziunea artistică împlinită a cvartetului de coarde format din instrumentiști de excepție, studenți ai conservatorului bucureștean și, recent, absolvenți ai acestuia: violoniștii Sergiu Năstase și Simona Moise, violistul Mathe Gyözö, violoncelistul Rodin Moldovan. Cît de important devine faptul ca asemenea fructuoase întâlniri camerale să nu rămîină întimplătoare!

Dumitru AVAKIAN

Duo „Contraste” din Timișoara

Muzica actuală implică, prin structura sa, încheagarea unor ansambluri diferite de cele consacrate de practica epocilor anterioare; abundența de lucrări destinate clarinetelor și saxofoanelor pe de o parte și (împreună cu) bogata și spectaculoasa familie a instrumentelor de percuție justifică întru totul constituirea cuplului timișorean „Contraste” — Emil Șein (clarinet, clarinet bas, saxofon), Dan Suciu (percuție). Cei doi tineri, talentați, pasionați și activi muzicieni au susținut mai multe concerte (sînt distinși cu Pre-